

Γονείς, παιδιά και διαδίκτυο

ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΣ
ΠΑΡΑΙΣΙΑ

Η αφήνεται ποτέ ένα μικρό παιδί να τριγυρνά μόνο του σε μία λεωφόρο; Θα δίνετε τη συγκατάθεσή σας να μπει σε ένα κλαμπ για εφήβους; Θα συμφωνούσατε να τρώει τρεις σοκολάτες κάθε μέρα; Πιθανότατα η απάντηση σε όλες τις παραπάνω «ρητορικές» ερωτήσεις

είναι «όχι» και μάλιστα κατηγορηματικά. Άλλωστε όλοι γνωρίζουμε ότι καμία από αυτές τις πρακτικές δε θεωρείται παιδαγωγικά ή ηθικά σωστά. Πρόκειται για κανόνες απαράβατους! Ή μήπως όχι;

Σε ποιο βαθμό τηρούμε τους ίδιους κανόνες όταν πρόκειται για τη χρήση του διαδικτύου; Και πόσο διαφορετικές είναι οι συνέπειες όταν... επιτρέψουμε στο μικρό παιδί μας να «τριγυρνά» μόνο του στα ιντερνετικά μονοπάτια, να παίζει διαδικτυακά παιχνίδια που δεν ανταποκρίνονται στη χρονολογική του ηλικία, να σερφάρε για ώρες ανεξέλεγκτο; Τόσο πρακτικά όσο και συναισθηματικά δεν υπάρχει καμία διαφορά! Το συνειδητοποιούμε όλοι μας αυτό; Εμείς, οι γονείς του 21ου αιώνα έχουμε έναν παραπάνω λόγο ανησυχίας από τους... προκατόχους μας, τη σχέση των παιδιών μας με το διαδίκτυο, η οποία, καταρχάς, δεν είναι ξεκάθαρη σε εμάς τους ίδιους.

Πρόσφατα κυκλοφόρησαν από τις εκδόσεις Ψυχολογίας 4 βιβλία του Μάνου Σφακιανάκη, σε συνεργασία με την ψυχολόγο κ. Βέρα Αθανασίου, 3 για παιδιά και 1 για γονείς, τα οποία αφορούν στο διαδίκτυο και πιο συγκεκριμένα στη σχέση των γονιών με αυτό. Τον Μάνο Σφακιανάκη σίγουρα τον γνωρίζετε, καθώς το όνομά του έχει ταυτιστεί με τη Δίωξη Ηλεκτρονικού Εγκλήματος στη χώρα μας. Εργαζόταν στην Ελληνική Αστυνομία επί 34 έτη, εκ των οποίων τα 23 ασχολείτο αποκλειστικά με τη διερεύνηση των ηλεκτρονικών εγκλημάτων. Κατά τη διάρκεια της πολυετούς σταδιοδρομίας του, χειρίστηκε περισσότερες από 28.000 υποθέσεις που αφορούσαν το κυβερνοέγκλημα. Επομένως, είναι ο πλέον αρμόδιος, ώστε να απευθυνθεί σε μικρούς και μεγάλους για να τους κατευθύνει, να τους προβληματίσει και βέβαια να τους προστατέψει.

Τα βιβλία

Η συζήτησή μας ξεκίνησε με αφορμή τα νεοεκδοθέντα βιβλία. Ο κ. Σφακιανάκης μας εξηγεί ότι πρόκειται ουσιαστικά για τη μετουσίωση της εμπειρίας του στην αντιμετώπιση του ηλεκτρονικού εγκλήματος αλλά και της αγάπης του για τα παιδιά και την οικογένεια. Με άλλα λόγια, η συγγραφή τους ήταν, κατά κάποιο τρόπο, μια αυτονόητη επισφράγιση της επαγγελματικής πορείας του. Μάλιστα, αυτά τα τέσσερα βιβλία είναι η μόνο η αρχή, καθώς η σειρά

θα εμπλουτιστεί, ενώ αυτή τη στιγμή γράφονται άλλα δύο που θα κυκλοφορήσουν στο εξωτερικό. Αυτό σημαίνει δηλαδή ότι το ταξίδι του Μπεν στο χώρο των εκδόσεων μόλις άρχισε...

Ο Μπεν και οι περιπέτειές του

Ο πρωταγωνιστής των τριών παιδικών βιβλίων ονομάζεται Μπεν. «Ο Μπεν και η ταμπλετοπαγίδα» απευθύνεται σε παιδιά 5-6 ετών. «Ο Μπεν και η μαγική οθόνη» απευθύνεται σε παιδιά 7-8 ετών, ενώ «Ο Μπεν και το Cyberbullying» απευθύνεται σε παιδιά άνω των 11 ετών. Το όνομα Μπεν ήταν το πρώτο που ήρθε στο μυαλό του κ. Σφακιανάκη όταν φαντάστηκε τον ήρωά του, ως εύχο και στα ελληνικά και στα αγγλικά. Οι περιπέτειές του στην ουσία καθρεφτίζουν την διαδρομή της σχέσης ενός παιδιού με την... μαγική οθόνη. Το πώς καταλήγει, δηλαδή, εκείνη να γίνει συνήθεια και έπειτα εθισμός... Το πώς οι περιορισμοί οδηγούν σε κακή διάθεση ή ακόμα και κλάμα... Το πώς η τεχνολογία, που στα χέρια μας μπορεί να είναι ένα δώρο, μετατρέπεται σε πρόβλημα αν εμείς οι γονείς δεν το διαχειριστούμε σωστά.

Από μικρά στο διαδίκτυο

Πολλά λέγονται και ακούγονται περί απολύτου αποχής των παιδιών από το διαδίκτυο μέχρι κάποια ηλικία. Όμως, ο κ. Σφακιανάκης διαφωνεί. Πιστεύει ότι τα παιδιά σήμερα είναι όλα πολύ έξυπνα, είναι, όπως ο ίδιος τα χαρακτηρίζει, «τετραπύρνα» και η επαφή τους με την τεχνολογία γεννιέται σχεδόν ταυτόχρονα με αυτά. Η γνώμη του, λοιπόν, είναι ότι δεν πρέπει να τα αποκλείουμε από την τεχνολογία και το διαδίκτυο. Αντίθετα, οφείλουμε να τα συνδέουμε με αυτό με τρόπο παραγωγικό, ασφαλή και οριζοθετημένο. Φέρνω σε επαφή τα παιδιά μου με το διαδίκτυο δε σημαίνει ότι παρκάρω το παιδί μου μπροστά σε μια οθόνη. Σημαίνει ότι πλοηγούμαι μαζί του, του μαθαίνω τους κινδύνους, του χαρτογραφώ τις τεράστιες δυνατότητες που μπορεί έχει κληρ σε αυτό και τα όσα μπορεί να μάθει μέσω αυτού. Στο βιβλίο αφύπνισης για τους ενήλικες, το «Γονείς, παιδιά και ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ», μπορεί κανείς να βρει χρήσιμες συμβουλές για το πώς μπορεί να χτίσει μια υγιή σχέση, η οποία θα μετατρέψει το internet σε πραγματικά πολύτιμο εργαλείο στα χέρια των παιδιών του, μέσα από το πρίσμα της τεχνολογίας, αλλά και της συναισθηματικής αυτοεπιγνώσης.

Τα επιρρεπή παιδιά

Σύμφωνα με τον κ. Σφακιανάκη υπάρχουν παιδιά πιο επιρρεπή στις διαδικτυακές προκλήσεις. Δεν είναι δύσκολο να φανταστούμε ποια είναι. Πρόκειται για τα παιδιά που περνούν πολλές ώρες μόνα τους στο σπίτι, για τα παιδιά των οποίων οι γονείς δεν είναι παρόντες, ώστε να θέσουν όρια και περιορισμούς ή να τους δώσουν εναλλακτικές πέραν της οθόνης. Ο κ. Σφακιανάκης προειδοποιεί και για τα παιδιά τα οποία διαθέτουν υψηλό δείκτη ευφυΐας, ειδικά στον τρόπο με τον οποίον χειρίζονται την τεχνολογία και μπορούν να «μυλίσουν» τη γλώσσα των υπολογιστών από πολύ μικρή ηλικία. Υπάρχουν, για παράδειγμα, παιδιά που προγραμματίζουν από την ηλικία των 10 ετών. Και αυτά τα παιδιά χρειάζονται επίσης προσοχή.

21.06.2017

Cyberbullying ή απλή παραξήγηση;

Η Ελλάδα είναι η πρώτη χώρα στην Ευρώπη στη χρήση του διαδικτύου, επομένως βρίσκεται στη δυσμενέστερη θέση σε σχέση με τους κινδύνους που έχει να αντιμετωπίσει. Όμως, όσον αφορά στο Cyberbullying, τα πράγματα είναι πιο ευεπίκαιρα από όσο νομίζουμε, καθώς την τελευταία δεκαετία είναι καταγεγραμμένα μόνο 16 περιστατικά. Η εικόνα, λοιπόν, που έχουμε είναι, σύμφωνα πάντα με τον κ. Σφακιανάκη, στρεβλή. Πολύ συχνά εξισώνεται η απλή διαδικτυακή παρεξήγηση με τον διαδικτυακό εκφοβισμό, καθώς υπάρχει ένα χάσμα ανάμεσα στους εγκληματολόγους και στους ψυχολόγους.

Οι γονείς

Το διαδίκτυο δεν κρύβει, όμως, κινδύνους μόνο για τα παιδιά. Γύρω μας βλέπουμε διαρκώς κλωδιωμένους μπαμπάδες και μαμάδες, σκυμμένους σε κινητά και τάμπλετ, χαμένους συχνά στον κόσμο των social media. Όμως, εμείς οι γονείς αποτελούμε το πιο ισχυρό παράδειγμα για τα παιδιά μας. Είναι άτοπο να τους ζητάμε να απομακρυνθούν από τις δικές τους οθόνες όσο εμείς είμαστε «κολλημένοι» σε αυτές. Τι πρέπει να προσέχουμε εμείς οι ενήλικες; Βασικός κανόνας είναι οι διαδικτυακοί μας φίλοι, να είναι και... πραγματικοί μας φίλοι, φίλοι και στη ζωή. Επίσης, δεν πρέπει να κοινοποιούμε την παρουσία μας, ή καλύτερα την απουσία μας από το σπίτι, καθώς έτσι δίνουμε την ευκαιρία σε διαρρήκτες να προγραμματίσουν τις... εξορμήσεις τους. Τέλος, δεν δημοσιοποιούμε φωτογραφίες των παιδιών μας, οι οποίες μπορούν να δώσουν τροφή στους απανταχού παιδόφιλους.

Προσοχή: Δεν μιλάμε για όλες τις φωτογραφίες, αλλά για αυτές που σε κάποια άρρωστα μυαλά μπορεί να φαντάζουν προκλητικές.

Οι εκπαιδευτικοί

Ένα άλλο «προβληματικό» κομμάτι στη σχέση παιδιών-διαδικτύου είναι το σχολείο. Οι εκπαιδευτικοί δεν έχουν τις γνώσεις, ώστε να προστατέψουν τους μαθητές τους από τους διαδικτυακούς κινδύνους και φυσικά δεν είναι υποχρεωμένοι να τις έχουν. Επίσης, πρέπει να διαχωρίσουμε στο μυαλό μας ότι το μάθημα της πληροφορικής που διδάσκονται τα παιδιά δεν έχει καμία σχέση με τη μετάδοση γνώσεων που αφορούν στο διαδίκτυο, ότι αυτά είναι δύο ξεχωριστά πράγματα. Αυτό που θα έπρεπε να συμβαίνει ιδανικά, σύμφωνα με τον κ. Σφακιανάκη, είναι τα παιδιά να διδάσκονται από την Α' δημοτικού τους κανόνες της ασφαλούς πλοήγησης στο διαδίκτυο και όλα αυτά που θα του δώσουν το φως που πραγματικά του αναλογεί.

Μια συμβουλή

Ολοκληρώνοντας τη συζήτησή μου με τον κ. Σφακιανάκη του ζητώ να δώσει μια μόνο συμβουλή προς τους γονείς. Αυτό που μας λείπει, λοιπόν, είναι να είμαστε κοντά στα παιδιά μας. Τίποτε άλλο. Να μιλάμε μαζί τους, να τα ακούμε, να τα μαθαίνουμε, να είμαστε φίλοι τους, να είμαστε εκεί. Αυτό είναι το συμπέρασμα στο οποίο τον έχει οδηγήσει η εμπειρία του τόσα χρόνια. Και στις 2500 περιπτώσεις παραβατικών συμπεριφορών με τις οποίες ήρθε αντιμέτωπος, οι γονείς, δυστυχώς, «δεν ήταν εκεί».

Ο Μάνος Σφακιανάκης είναι καθηγητής στην Αστυνομική Ακαδημία, στις Σχολές Μετεκπαίδευσης Στελεχών της Ελληνικής Αστυνομίας και στην Εθνική Σχολή Δικαστών, καθώς και συγγραφέας βιβλίων. Έχει υπάρξει ομιλητής σε συνέδρια και διαλέξεις με θέμα το διαδίκτυο. Για το έργο του και την κοινωνική του προσφορά έχει τιμηθεί από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας, την Ακαδημία Αθηνών, τη UNICEF, το Υπουργείο Εθνικής Άμυνας, το FBI, και διάφορους άλλους δημόσιους και ιδιωτικούς φορείς.